

De ce avem nevoie de feminism rom

Aldessa Georgiana Lincan

Nimic despre noi, fără noi - newsletter

Publicat în Inclusiv, decembrie 2020

La începutul lunii septembrie 2020 am organizat [un protest](#) în fața sediului de poliție din Valea Seacă (Bacău), una din comunitățile în care lucrăm la E-Romnja, ca să atragem atenția că poliția nu intervine în cazurile de abuz și violență împotriva fetelor și femeilor rome. De-a lungul anului, mai multe fete și femei ne-au spus despre cazuri de viol sau violență asupra unor minore din Valea Seacă. Cazul unei fete în vârstă de 8 ani, agresată sexual de bunicul patern, ne-a determinat să organizăm protestul la poliție, deoarece polițiștii din localitate nu au făcut nimic ca să cerceteze situația, deși ea fusese sesizată de sora mai mare a fetei.

De cele mai multe ori atunci când fete și femei rome, victime ale violenței merg și depun cerere la poliție acestea nu sunt luate în seamă, ci chiar descurajate să depună plângere împotriva agresorului. În studiul [Toată lumea știa](#) (Bragă și altele, 2017) sunt exemplificate experiențe ale femeilor rome supraviețuitoare ale violenței în familie, care adresează servicii sociale și/sau de protecție din partea polițiștilor. Unii dintre polițiști etnicizează fenomenul violenței motivând și invocând cauze culturale pentru lipsa de intervenție, ba mai mult aceștia blamează și descurajează victimele prin afirmații de genul „lasă, că așa e la voi”, „du-te acasă că e bărbatul tău”, „las’ că mâine vă împăcați.”

Feminismul rom are rolul de a aduce în prim plan problemele și nevoile fetelor și femeilor rome deoarece acestea sunt discriminate în societate atât pe bază de gen cât și pe bază de etnie. Totodată feminismul rom are rolul de a crea spații pentru fetele și femeile rome în care ele să vorbească despre problemele cu care se confruntă, să primească informații care să le ajute să devină conștiente de inegalitățile cu care se confruntă. Feminismul rom oferă șansa fetelor și femeilor rome să înțeleagă puterea pe care o au în lupta cu sistemele opresive ca rasismul, sexismul, clasismul etc.

De-a lungul timpului au apărut mai multe valuri și mai multe tipuri de feminism pentru că există diferite tipuri de inegalități cu care femeile se confruntă și care nu se rezumă doar la inegalitatea de gen.

În 2017, în cadrul unui curs de la masteratul de gen din cadrul SNSPA am început cercetarea cu privire la activismul feminist rom numită *Perspectivelor feministelor române din România*, în care am realizat interviuri cu trei experte române în ceea ce privește feminismul rom. Asta mi-a stârnit curiozitatea, așa că am vrut să văd și care sunt perspectivele femeilor române de la nivel local, care nu au o experiență ideologică în ceea ce privește activismul sau feminismul.

Astfel, în 2018 mi-am făcut lucrarea de disertație plecând de la întrebarea: cum percep femeile române din grupurile de inițiativă munca pe care o desfășoară la nivel local în cadrul asociației E-Romnja, singura asociație pentru drepturile femeilor române care lucrează cu femei române la firul ierbii și cum se definește mișcarea feministă română? Acest interes a apărut în urma muncii pe care o desfășor și a nevoii de a-mi clarifica anumite concepte referitoare la mișcarea română și mișcarea feministă din România.

Concluziile cercetării au fost că, deși nu au o experiență ideologică, femeile române din cele trei grupuri de inițiativă pe care le-am intervievat folosesc în discursul lor elemente feministe cum ar fi puterea femeilor, egalitate între femei și bărbați, solidaritate, lupta pentru drepturi, schimbarea mentalităților și a rolurilor femeilor.

Cum arată activismul rom

Datele culese din teren, dar și literatura de specialitate arată odată că există un feminism activist rom de tip grassroots, practicat în mare parte de femei române. Perspectiva mea despre acest tip de activism este că reprezintă una dintre muncile complicate și în același timp precare. Este genul ăla de muncă în care nu contează dacă e trecut de ora 18, nu contează că e sâmbătă, duminică, sau că e zi liberă, o faci pentru că știi că este nevoie. Acest tip de muncă presupune interacțiunea și conectarea cu oamenii de la nivelul comunității și chiar dacă rezultatele în masă se pot vedea destul de greu, e un tip de muncă care îți aduce satisfacții atunci când vezi schimbări de idei, de percepție, de mentalitate la nivel individual. Consider că nu este o muncă pe care o poate face oricine pentru că presupune o încărcătură de tip emoțional, pe lângă efortul fizic.

Asociez feminismul rom cu [*black feminism*](#) (feminismul femeilor de culoare) din prisma luptei comune a femeilor rome și a femeilor black, împotriva rasismului și a sexismului, dar și din prisma sclaviei prezentă atât în viața femeilor black din America, cât și în viața femeilor rome din România timp de 500 de ani.

Deși nu putem vorbi de aceeași amploare pe care o are black feminismul, din punctul meu de vedere, în România putem vorbi de o mișcare feministă romă care devine din ce în ce mai vizibilă prin contribuția pe care o are la agenda feministă mainstream – deoarece aduce în prim plan problemele cu care se confruntă fetele și femeile rome și contribuie la crearea de politici publice și pentru fetele și femeile rome. Totodată există activiste feministe rome asumate în România și în Europa care au scris și continuă să scrie lucrări, articole, să producă muzică și artă, în care sunt abordate teme ce pot fi încadrate într-o perspectivă feministă romă, cum ar fi: căsătoriile timpurii, violența de gen, sexualitatea, [accesul femeilor rome pe piața muncii](#), rasismul, discriminarea multiplă etc.

Consider că este nevoie de feminism rom deoarece atunci când fete minore sunt abuzate sau agresate sexual de adulți, autoritățile nu intervin. Este nevoie de feminism rom deoarece fetele și femeile rome au nevoie de spații și de discuții prin care să afle cum să identifice o nedreptate bazată pe discriminare etnică sau de gen sau atunci când sunt victimele unui abuz sexual, totodată au nevoie de femei, feministe rome cu care să se identifice mai mult. Este nevoie de feminism rom pentru că fetele și femeile rome sunt supuse și altor forme de discriminare în afară de cea de gen, acest tip de feminism, care să reprezinte lupta împotriva problemelor cu care fetele și femeile rome se confruntă. De exemplu, atunci când se propune sterilizarea femeilor rome, intervin drepturile reproductive care sunt încălcate atât pe bază de gen, deoarece bărbații romi nu sunt afectați în mod direct, dar și pe bază de etnie deoarece femeile majoritare (femeile de etnie română) nu sunt afectate deloc.